

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΕΜΗΣ

Σπουδές

1984-1988: Πτυχίο Κλασσικής Φιλολογίας, Τμήμα Φιλολογίας, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (βαθμός: «Άριστα»).

1988-1991: Διδακτορική διατριβή στη Βυζαντινή Φιλολογία, Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης, με θέμα τον βίο και το έργο του Θεοφάνη Νικαίας. Επόπτης: Καθηγητής Cyril Mango.

Πανεπιστημιακή σταδιοδρομία

1995-1998: Επίκουρος Καθηγητής της Βυζαντινής Φιλολογίας, Τμήμα Ελληνικής Φιλολογίας, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.

1998-2004: Επίκουρος Καθηγητής της Μεσαιωνικής Ελληνικής Φιλολογίας, Τμήμα Φιλολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

2001: Μονιμοποίηση στη βαθμίδα του Επίκουρου Καθηγητή.

2004-2009: Αναπληρωτής Καθηγητής της Βυζαντινής Φιλολογίας: Ύστεροι Χρόνοι, Τμήμα Φιλολογίας, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

2009-: Καθηγητής της Βυζαντινής Φιλολογίας, Τμήμα Φιλολογίας, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Διοικητικά καθήκοντα

1996-1998: Μέλος της Προσωρινής Γενικής Συνελεύσεως, Τμήμα Ελληνικής Φιλολογίας, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.

1999-2000, 2001-2003: Μέλος της Γενικής Συνέλευσης, Τμήμα Φιλολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

2010-2013: Διευθνή Τομέα Βυζαντινής Φιλολογίας και Λαογραφίας, Τμήμα Φιλολογίας, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Διδασκαλία

Προπτυχιακά μαθήματα στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

1. Εισαγωγή στην Βυζαντινή Φιλολογία
2. Βυζαντινή Ιστοριογραφία μέσης και ύστερης περιόδου
3. Πρωτοβυζαντινή Ιστοριογραφία
4. Εισαγωγή στην δημόδη Βυζαντινή Λογοτεχνία
5. Εισαγωγή στην Βυζαντινή Υμνογραφία
6. Εισαγωγή στην Βυζαντινή Ιστοριογραφία
7. Ρητορική του ΙΒ΄ αι.
8. Βυζαντινή Ιστορία: Μεσοβυζαντινή Περίοδος
9. Εισαγωγή στην Βυζαντινή Επιστολογραφία
10. Παλαιογραφία και στοιχεία κριτικής του κειμένου

Προπτυχιακά μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

1. Εισαγωγή στην Μεσαιωνική Ελληνική Φιλολογία
2. Ιστοριογραφία μέσης και ύστερης Βυζαντινής περιόδου
3. Πρώιμη Βυζαντινή Ιστοριογραφία
4. Πεζογραφία Παλαιολογείων χρόνων
5. Εισαγωγή στην λόγια Βυζαντινή ποίηση
6. Λόγια ποίηση Ι΄-ΙΑ΄ αι. (Ιωάννης Γεωμέτρης, Χριστοφόρος Μυτιληναίος)

7. Ιστορικά ποιήματα μεσοβυζαντινής περιόδου (Θεοδόσιος Διάκονος, Θεόδωρος Πρόδρομος)
8. Εισαγωγή στην Βυζαντινή Υμνογραφία
9. Ιαμβικοί κανόνες
10. Φιλοσοφικά κείμενα Παλαιολογείων χρόνων
11. Εισαγωγή στην Βυζαντινή Αγιολογία
12. Λόγια ποίηση του ΙΒ΄ αι. (Αλεξίου Κομνηνού, *Μούσαι*, Θεόδωρος Πρόδρομος, *Χρονικόν* του Κωνσταντίνου Μανασσή)
13. Εισαγωγή στην Βυζαντινή Ρητορική

Μεταπτυχιακά μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

1. Προβλήματα της λογοτεχνικής και φιλοσοφικής διαμάχης Θεοδώρου Μετοχίτη και Νικηφόρου Χούμνου
2. Το πνευματικό υπόβαθρο της ανανέωσης της σπουδής των θετικών επιστημών στις αρχές του ΙΔ΄ αι. και η μαρτυρία των *Γνωμικών Σημειώσεων* του Θεοδώρου Μετοχίτη
3. Ο Λόγος ΙΔ΄ του Θεοδώρου Μετοχίτη: Προβλήματα ερμηνείας

Προπτυχιακά μαθήματα στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

1. Εισαγωγή στην Βυζαντινή Φιλολογία
2. Βυζαντινή Ποίηση
3. Πρώιμη Βυζαντινή Ιστοριογραφία
4. Πεζογραφία Παλαιολογείων χρόνων
5. Εισαγωγή στην Βυζαντινή Αγιολογία
6. Βυζαντινή Ρητορική

Μεταπτυχιακά μαθήματα στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

1. Προβλήματα εκδόσεως των Ποιημάτων του Θεοδώρου Μετοχίτη
2. Θέματα ποιητικής στον Θεόδωρο Μετοχίτη
3. Ρητορικά έργα του Θεοδώρου Μετοχίτη
4. Παλαιογραφία και κριτική των κειμένων
5. Μεταβυζαντινή Φιλολογία (Ιωάννης Αργυρόπουλος)

Ερευνητικά ενδιαφέροντα

Θύραθεν και θεολογική γραμματεία της υστεροβυζαντινής περιόδου
 Θεόδωρος Μετοχίτης
 Θεοφάνης Νικαίας
 Θεόδωρος Δεξιός
 Ρητορικά κείμενα των Παλαιολογείων χρόνων
 Βυζαντινή Αγιολογία
 Βυζαντινή Υμνογραφία
 Δημόδης Μεσαιωνική Ελληνική Γραμματεία

Δημοσιεύσεις (επιλογή)

α. Αυτοτελή δημοσιεύματα

1. *Ο λόγιος Νικόλαος Λαμπηνός και το εγκώμιον αυτού εις τον Ανδρόνικον Β΄ Παλαιολόγον* (Εταιρεία Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μελετών, *Διπτύχων Παράφυλλα* 4), Αθήνα 1992.

2. *Κανόνες εις όσιον Αθανάσιον τον Αθωνίτην*. Κριτική έκδοσις υπό Ι. Πολέμη, Σύλλογος προς Διάδοσιν Ωφελίμων Βιβλίων, Αθήναι 1993.
3. *Theophanes of Nicaea: His Life and Works* (*Wiener Byzantinistische Studien*, 20), Βιέννη 1996.
4. Μιχαήλ Ατταλειάτης, *Ιστορία*, Μετάφραση-Εισαγωγή-Σχόλια Ι. Δ. Πολέμης, Εκδόσεις Κανάκη, Αθήνα 1997.
5. Θεοφάνους Νίκαιας, *Απόδειξις ότι εδύνατο εξ αϊδίου γεγενήσθαι τα όντα και ανατροπή ταύτης*. Editio princeps. Εισαγωγή, κείμενο, μετάφραση, ευρετήρια Ιωάννης Δ. Πολέμης (Ακαδημία Αθηνών, *Corpus Philosophorum Medii Aevi. Philosophi Byzantini*, 10), Αθήνα 2000.
6. Θεόδωρος Μετοχίτης, *Ηθικός ή Περί παιδείας*. Εισαγωγή-Κριτική έκδοση-Μετάφραση-Σημειώσεις Ιωάννης Δ. Πολέμης. Α΄ έκδοση 1996. Β΄ έκδοση αναθεωρημένη, Εκδόσεις Κανάκη, Αθήνα 2002.
7. Theodori Dexii, *Opera omnia*. Edidit Ioannis Polemis (*Corpus Christianorum, Series Graeca* 55), Brepols, Turnhout-Leuven 2003.
8. Θεόδωρος Μετοχίτης, *Περί του μαθηματικού είδους της φιλοσοφίας, και μάλιστα περί του αρμονικού. Ποίημα 10*. Εισαγωγή-Κριτική έκδοση-Μετάφραση-Σημειώσεις Ιωάννης Πολέμης (*Classical and Byzantine Monographs*, ed. G. Giangrande and H. White, vol. 61), Hakkert, Amsterdam 2006.
9. Θεόδωρος Μετοχίτης, *Οι δύο Βασιλικοί Λόγοι*. Εισαγωγή-Κριτική έκδοση-Μετάφραση-Σημειώσεις Ιωάννης Πολέμης (*Κείμενα Βυζαντινής Λογοτεχνίας*, 4), Εκδόσεις Κανάκη, Αθήνα 2007.
10. *Theologica varia inedita saeculi XIV* (*Corpus Christianorum, Series Graeca* 76), Brepols, Turnhout 2012.
11. Michael Psellus, *Orationes funebres*, vol. I, Bibliotheca Scriptorum Graecorum et Romanorum Teubneriana, De Gruyter, Berlin-Boston 2013.
12. *Theodori Metochitae Carmina* (*Corpus Christianorum, Series Graeca*, 83), Brepols, Turnhout 2015.
13. (σε συνεργ. με τον Α. Kaldellis), *Psellos and the Patriarchs, Letters and Funeral Orations for Keroullarios, Leichoudes and Xiphilinos*, University of Notre Dame Press, Notre Dame 2015.
14. (σε συνεργ. με τον Ι. Βάσση), *Ένας Έλληνας εξόριστος στη Μάλτα του δωδέκατου αιώνα. Το ποίημα του Ελληνικού Κώδικα της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Μαδρίτης 4577*, Εκδόσεις Κανάκη, Αθήνα 2016.
15. *Theodore Metochites, Poems. Introduction, translation and notes* (*Corpus Christianorum in Translation* 26), Brepols, Turnhout 2017.
16. (σε συνεργ. με την Ε. Μίνεβα), *Βυζαντινά Υμνογραφικά και Αγιολογικά κείμενα*, Εκδόσεις Κανάκη, Αθήνα 2016, β΄ έκδοση 2021.
17. *Οι Βίοι του Αγίου Μελετίου του Νέου*, Εκδόσεις Κανάκη, Αθήνα 2018.
18. *Ανθολόγιο Βυζαντινής Πεζογραφίας*, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2018.
19. (σε συνεργ. με την Ε. Καλτσογιάννη), *Theodorus Metochites, Orationes*, Bibliotheca Scriptorum Graecorum et Romanorum Teubneriana, De Gruyter, Berlin-Boston 2019.
20. *Καλλίμαχος και Χρυσορρόη*, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, Θεσσαλονίκη 2021.
21. *Βέλθανδρος και Χρυσάντζα*, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, Θεσσαλονίκη 2023.

β. Άρθρα

1. «Notes on a Speech of Isidore of Kiev», *Orientalia Christiana Periodica* 58 (1992), 273-278.
2. «An Unidentified Text of Manuel the Corinthian», *Analecta Bollandiana* 110 (1992), 66.
3. «An Unknown Treatise of Theodore Prodromos», *Byzantion* 62 (1992), 414-423.
4. «Ο βίος του οσίου Νίκωνος του Ιορδανίτου και οι πηγές του», *Παρνασσός* 34 (1992), 232-241.
5. «Notes on a Short Treatise of Nicolas Cabasilas», *Revue des Études Byzantines* 51 (1993), 155-160.
6. «Arsenius of Tyre and His Tome against the Palamites», *Jahrbuch der Österreichischen Byzantinistik* 43 (1993), 241-281.
7. «Μια ανέκδοτη διδασκαλία του Διδασκάλου του Ψαλτηρίου Σεργίου», *Ελληνικά* 43 (1993), 65-75.
8. «Ο λόγος *Επί τοις θεωρικοίς δημοτελέσι τραπεζώμασι* του Ευσταθίου Θεσσαλονίκης», *Παρνασσός* 36 (1994), 402-420.
9. «Unpublished Texts on S. Donatos of Euroia (BHG³ 2111-2112)», *Rivista di Studi Byzantini e Neoellenici* 31 (1994), 3-44.
10. «Ανέκδοτος κατηχητικός λόγος του Σαμουήλ του Μαυρόποδος», *Ελληνικά* 45 (1995), 49-63.
11. «Προβλήματα της βυζαντινής σχεδογραφίας», *Ελληνικά* 45 (1995), 277-302.
12. «Constantine Psaltopoulos and His Unpublished Address to Michael Hagiotheodorites», *Byzantinische Forschungen* 21 (1995), 159-165.
13. «Ο δεύτερος Βασιλικός Λόγος του Θεόδωρου Μετοχίτη και οι εκστρατείες του Ανδρονίκου Β΄ Παλαιολόγου στη Μ. Ασία», *Ελληνικά* 46 (1996), 51-58.
14. «Γεώργιος μαϊστωρ Αγιοτεσσαρακοντίτης», *Ελληνικά* 46 (1996), 301-306.
15. «An Unpublished Anti-Latin Treatise of Manuel Moschopoulos», *Jahrbuch der Österreichischen Byzantinistik* 46 (1996), 251-264.
16. «Philologische und historische Probleme in der schedographischen Sammlung des Codex Marcianus gr. XI, 31», *Byzantion* 67 (1997), 252-263.
17. «Fünf unedierte Texte des Konstantinos Manasses», *Rivista di Studi Byzantini e Neoellenici* n. s. 33 (1996), 279-292.
18. «Βασιλείου Πεδιαδίτου ανέκδοτα έργα α) Συνοδική απόφασις και Λόγοι (υπό Κ. Α. Μανάφη), β) Σχέδη (υπό Ι. Δ. Πολέμη)», *Επετηρίς της Εταιρείας Βυζαντινών Σπουδών* 49 (1997), 1-62.
19. «Η ηδονή της θεωρίας των όντων στον Θεόδωρο Μετοχίτη. Επιδράσεις του Φίλωνος του Ιουδαίου και του Συνεσίου του Κυρηναίου στον Ηθικό», *Ελληνικά* 49 (1999), 245-275.
20. «*Η κατά νουν ζωή*. Μία απόπειρα ερμηνείας των δοκιμίων 51 και 410 των *Γνωμικών Σημειώσεων* του Θεοδώρου Μετοχίτη», *Επιστημονική Επετηρίδα της Φιλοσοφικής Σχολής του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Περίοδος Β΄. Τεύχος Τμήματος Φιλολογίας* 8 (1999), 185-206.
21. «A Note on the *Praefatio* of Nikephoros Basilakes», *Byzantinische Zeitschrift* 94 (2001), 605-607.
22. (σε συνεργασία με τον Π. Α. Αγαπητό) «Προς μια κριτική έκδοση των επιταφίων λόγων του Μιχαήλ Ψελλού: Η μονωδία *Εις τον του ακτουαρίου Ιωάννου αδελφόν* (*OrFun.* 16)», *Λόγια και δημόδης γραμματεία του Ελληνικού Μεσαίωνα. Αφιέρωμα στον Εύδοξο Θ. Τσολάκη. Πρακτικά Θ΄ Επιστημονικής Συνάντησης του Τομέα Μεσαιωνικών και Νέων Ελληνικών Σπουδών του Τμήματος Φιλολογίας (11-13 Μαΐου*

2000), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τμήμα Φιλολογίας, Θεσσαλονίκη 2002, 139-160.

23. «Μια μαρτυρία για τις τύχες του Συνεσίου του Κυρηναίου στις αρχές του 14ου αι.», *Ελληνικά* 54 (2004), 107-108.

24. «Ανέκδοτη επιστολή του ΙΔ΄ αι. σχετική με μία κληρονομική διένεξη», *Ελληνικά* 55 (2005), 249-260.

25. «Nikephoros Blemmydes and Gregorios Palamas», *Gregorio Palamas e oltre. Studi e documenti sulle controversie teologiche del XIV secolo Bizantino*, a cura di A. Rigo (*Orientalia Venetiana*, 16), Firenze 2004, 179-189.

26. «Σχόλια σε δύο κείμενα του Μιχαήλ Χωνιάτη», *Ευεργεσίη. Τόμος χαριστήριος στον Παναγιώτη Κοντό*, τόμ. Α΄, Αθήνα 2006, 413-422.

27. «Αρετή και Λόγος: Παραδοσιακά μοτίβα και νεωτερικές τάσεις στον επιτάφιο Λόγο του Θεοδώρου Μετοχίτη για τον Ιωσήφ τον Φιλόσοφο», *Ευκαρπίας έπαινος. Αφιέρωμα στον καθηγητή Π. Δ. Μαστροδημήτρη*, Αθήνα 2007, 923-944.

γ. Διορθώσεις σε κείμενα

1. «Φιλολογικές παρατηρήσεις σε βυζαντινά αγιολογικά και ρητορικά κείμενα», *Ελληνικά* 40 (1989), 403-410.

2. «Φιλολογικές παρατηρήσεις στις επιστολές του Θεοφυλάκτου Αχρίδος», *Ελληνικά* 41 (1990), 376-382.

3. «Διορθώσεις σε βυζαντινά κείμενα», *Ελληνικά* 42 (1991-1992), 162-173.

4. «Ποικίλα φιλολογικά», *Βυζαντικά* 13 (1993), 97-118.

5. «Κριτικές και ερμηνευτικές παρατηρήσεις σε βυζαντινά και μεταβυζαντινά ποιήματα», *Ελληνικά* 44 (1994), 357-367.

6. «Ποικίλα Ελληνικά Ι», *Δίπτυχα* 6 (1994-1995), 179-214.

7. «Φιλολογικές παρατηρήσεις σε κείμενα του Μιχαήλ Ψελλού», *Παρνασσός* 33 (1991), 306-314.

8. «Οι επιστολές του Ιγνατίου Διακόνου. Προβλήματα ερμηνείας και κριτικής αποκατάστασης του κειμένου», *Ελληνικά* 48 (1998), 255-266.

9. (σε συνεργασία με τον Ι. Ε. Στεφανή) «Δύο επανεκδόσεις μοναστηριακών τυπικών», *Ελληνικά* 47 (1997), 275-287.

10. «Κριτικές και ερμηνευτικές παρατηρήσεις σε κείμενα του Ευσταθίου Θεσσαλονίκης», *Βυζαντινά* 21 (2000), 85-121.

δ. Βιβλιοκρισίες

1. Χ. Γ. Σωτηρόπουλος, *Θέματα Θεολογίας του ΙΔ΄ αιώνας*, Αθήνα 1987: *Επετηρίς της Εταιρείας Βυζαντινών Σπουδών* 47 (1987), 466-470.

2. Michael Psellus, *Orationes Panegyricae*. Edidit G. Dennis, Stutgardiae et Lipsiae in aedibus B.G. Teubneri, 1994: *Παρνασσός* 34 (1994), 498-501.

3. Michael Psellus, *Orationes Forenses et Acta*. Edidit G. Dennis, Stutgardiae et Lipsiae in aedibus B.G. Teubneri, 1994: *Παρνασσός* 34 (1994), 501-502.

4. Michaelis Pselli, *Poemata*. Edidit L.G. Westerink, Stutgardiae et Lipsiae in aedibus B.G. Teubneri, 1992: *Παρνασσός* 34 (1994), 502-503.

5. Theodoros Metochites, *On Philosophic Irony and Greek History. Miscellanea 8 and 93*. Edited with Introduction, Translation and Notes by P. A. Agapitos, K. Hult, and O. L. Smith †, Λευκωσία-Göteborg 1996: *Ελληνικά* 48 (1998), 201-204.

6. Αγίου Νεοφύτου του Εγκλείστου, *Συγγράμματα*. Α΄. *Δέκα Λόγοι περί των Χριστού εντολών* (Εκδίδει Ι. Ε. Στεφανής) Β΄. *Πεντηκοντακέφαλον* (Εκδίδει Π. Σωτηρούδης), Πάφος 1996: *Ελληνικά* 48 (1998), 389-396.

7. I. A. Δημητρακόπουλος, *Αυγουστίνος και Γρηγόριος Παλαμάς. Τα προβλήματα των αριστοτελικών κατηγοριών και της τριαδικής ψυχολογίας*, Αθήνα 1997: *Βυζαντινά* 19 (1998), 401-403.
8. *ΑΕΤΟΣ. Studies in Honour of C. Mango presented to him on April 14, 1998*. Edited by I. Ševčenko and I. Hutter, Στουτγάρδη-Λειψία 1998: *Ελληνικά* 49 (1999), 200-206.
9. M. D. Lauxtermann, *The Spring of Rhythm. An Essay on the Political Verse and Other Byzantine Metres*, Βιέννη 1999: *Ελληνικά* 50 (2000), 383-386.
10. J.M. Featherstone, *Theodore Metochites's Poems to Himself*. Introduction, Text and Translation (*Byzantina Vindobonensia*, 23), Βιέννη 2000: *Ελληνικά* 51 (2001), 186-201.
11. M. Hinterberger, *Autobiographische Traditionen in Byzanz* (*Wiener Byzantinistische Studien*, 22), Βιέννη 1999: *Βυζαντινά* 21 (2000), 643-645.
12. *Dumbarton Oaks Papers* 53 (1999): *Βυζαντινά* 21 (2000), 645-648.
13. *The Life of St. Lazaros of Mount Galesion. An Eleventh Century Pillar Saint*. Introduction, Translation and Notes by R. P. H. Greenfield, Washington, D.C. 2000: *Βυζαντινά* 21 (2000), 648-650.
14. Φ. Χ. Κολοβού, *Μιχαήλ Χωνιάτης. Συμβολή στη μελέτη του βίου και του έργου. Το Corpus των επιστολών (Πονήματα. Συμβολές στην έρευνα της Ελληνικής και της Λατινικής Γραμματείας, 2)*, Αθήνα 1999: *Byzantinische Zeitschrift* 94 (2001), 727-728.
15. O. Kresten, *Die Beziehungen zwischen den Patriarchaten von Konstantinopel und Antiocheia unter Kallistos I und Philotheos Kokkinos im Spiegel des Patriarchatsregister von Konstantinopel* (*Akademie der Wissenschaften und der Literatur, Abhandlungen der Geistes- und sozialwissenschaftlichen Klasse, Jahrgang 2000, Nr. 6*), Mainz-Στουτγάρδη 2000: *Jahrbuch der Österreichischen Byzantinistik* 52 (2002), 417-419.
16. Eustathii Thessalonicensis, *Opera Minora magnam partem inedita*. Recensuit P. Wirth (*Corpus Fontium Historiae Byzantinae*, 32), Βερολίνο-Νέα Υόρκη 2000: *Ελληνικά* 52 (2002), 395-399.
17. *Dumbarton Oaks Papers* 55 (2001): *Βυζαντινά* 23 (2002-2003), 465-468.
18. Α. Κόλτσιου-Νικήτα, *Το κύρος των Πατέρων της εκκλησίας. Μία ανέκδοτη επιστολική πραγματεία*, Θεσσαλονίκη 2000: *Βυζαντινά* 22 (2002), 315-316.
19. Annae Comnenae, *Alexias*. Recensuerunt D. R. Reinsch et A. Kambylis, Pars Prior. Prolegomena, Pars altera, Indices (*Corpus Fontium Historiae Byzantinae, Series Berolinensis*, 40/1-2), Apud W. de Gruyter et socios, Berolini et Novi Eboraci 2001: *Βυζαντινά* 24 (2004), 410-412.
20. Anonymi Professoris, *Epistulae*. Recensuit A. Markopoulos (*Corpus Fontium Historiae Byzantinae*, 37), Walter de Gruyter, Berolini et Novi Eboraci 2000, *Βυζαντινά* 24 (2004), 413-420.
21. Leon Magistros Choiosphaktes, *Chiliostichos Theologia. Editio princeps*. Einleitung, kritischer Text, Übersetzung, Kommentar, Indices besorgt von Ioannis Vassis (*Supplementa Byzantina*, 6), Berlin-New York 2002: *Βυζαντινά* 24 (2004), 517-538.
22. Eustathii Antiocheni, *Opera quae supersunt omnia*, edidit J. Declerck (*Corpus Christianorum, Series Graeca*, 51), Turnhout 2002: *Ελληνικά* 54 (2004), 121-124.
23. *Actes de Vatopedi I*, Paris 2001: *Μακεδονικά* 33 (2003), 366-368.
24. *Regesten der Kaiserurkunden des oströmischen Reiches*, bearbeitet von F. Dölger. 1. Teil. 2 Halbband. Zweite Auflage neu bearbeitet von A. E. Müller, München 2003: *Ελληνικά* 55 (2005), 337-338.

25. Σ. Λαμπάκης, *Γεώργιος Παχυμέρης, πρωτέκδικος και δικαιοφύλαξ. Εισαγωγικό δοκίμιο*, Αθήνα 2004: *Byzantinische Zeitschrift* 98 (2005), 591-592.
26. B. Bydén, *Theodoros Metochites' Stoikheiosis Astronomike and the Study of Natural Philosophy and Mathematics in Early Palaiologan Byzantium*, Göteborg 2003: *Jahrbuch der Österreichischen Byzantinistik* 55 (2005), 317-319.
27. J. Nadal Canellas, *La résistance d'Akindynos à Grégoire Palamas. Enquête historique avec traduction et commentaire des quatre traités édités récemment*, vol 1-2, Leuven 2006: *Byzantinische Zeitschrift* 100 (2007), 241-247.
28. Constantinos Stilbes, *Poemata*. Recensuerunt J. Diethart et W. Hörandner (Bibliotheca Teubneriana), Monachi et Lipsiae 2005: *Βυζαντιακά* 26 (2007), 351-354.
29. Demetrii Chomateni, *Ponemata Diaphora*. Recensuit G. Prinzig (*Corpus Fontium Historiae Byzantinae, Series Berolinensis*, 27), Berolini et Novi Eboraci MMII: *Βυζαντιακά* 26 (2007), 354-364.
30. Α. Γ. Μπενάκης, *Βυζαντινή φιλοσοφία. Κείμενα και μελέτες*, Αθήνα 2002: *Ελληνικά* 54 (2004), 378-380.
31. *Rhetoric in Byzantium. Papers from the Thirty-Fifth Spring Symposium of Byzantine Studies, Exeter College, University of Oxford, March 2001*, επιμ. E. Jeffreys (Society for the Promotion of Byzantine Studies. Publications, 11), Ashgate Variorum, Aldershot 2003: *Ελληνικά* 54 (2004), 375-378.
32. M. Loukaki, *Discours annuels en l'honneur du patriarche George Xiphilin* (μτφρ. C. Jouanno), Paris 2005: *Ελληνικά* 57 (2007), 423-428.
33. Νεκρολογία: Α. Δ. Κομίνης, *Βυζαντιακά* 26 (2007), 397-398.